

PŮJDEM SPOLU DO BETLÉMA...

...a další vánoční koledy jsme ještě vlastně před pár dny slyšeli z rozhlasu, z dalších médií, možná jsme si i sami zazpívali. Určitě vás napadá myšlenka, proč se v únoru vracíme k Vánocům, ale hned se dozvíte proč.

Spolek Přátelé Markvaticka na první adventní neděli uspořádal v roubené chaloupce čp. 29 vernisáž výstavy betlémů. Výstava trvala až do Tří králů a věřte, že bylo co prohlížet. Na malém prostoru bylo ke zhlédnutí přes stovku nádherných, většinou papírových, betlémů.

Majiteli soukromé sbírky jsou manželé Nierostkovi, paní Bronislava Nierostková Dvořáková a Ondřej Nierostek. Až se mi úplně podlomila kolena, když jsem se dozvěděla, že vystavena byla pouhá část celé sbírky.

„S manželem betlémy sbíráme asi 10 let,“ zmínila se s úsměvem pí Nierostková.

A kdy a proč se zrodil sběratelský koníček? Když se paní Bronislava s manželem nastěhovali do Jičína, měli ve svém bytě celkem jedenáct oken. A nemít na okně vánoční betlém, to by snad ani nebyly pravé Vánoce. „A tak jsme začali kupovat. První, který jsme

si pořídili, byl papírový od Vojtěcha Kuřabašty. Pak přišly betlémy od Jiřího Škopka a další,“ vysvětlovala paní Brožka.

První výstavu betlémů manželé, kteří mají v Jičíně rámařství, pořádali ve Skuříně v roce 2012 a výstava byla spojena se svěcením místní zvoničky. A jak se jednou začne, už to nejde skončit. Výstava se tak stala každoroční tradicí, jen se změnilo místo.

„Každý rok jsme s manželem vystříhovali, letos stříhali už i lidi ze spolku,“ rozzářeně vysvětlovala paní Nierostková. „Doma máme asi sedmdesát betlémů, které jsou ještě dokonce nevystřihané.“

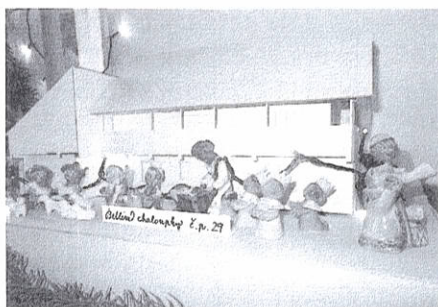
Nechápala jsem, jak se v takovém množství dokáže někdo vyznat, ale už vím, že si manželé musí vést seznamy, protože už i sami ztrácejí přehled a ne-

chtějí, aby měli některé modely několikrát. Naprosto pochopitelné

Myslíte si, že se po každé výstavě betlémy rozkládají? Ne, nerozkládají, sbírka je uložena přímo v Markvarticích. Vstříc vyšla sběratelům místní knihovnice, paní Romana Tomášů, která již před rokem manžele Nierostkovy upozornila na volný prostor vedle knihovny. Místnost byla naprosto ideální pro uložení rozsáhlé sbírky. Nápad se podařilo realizovat a druhým rokem se tak sbírka ukládá do jakéhosi depozitáře. Paní Tomášů za takovou příkladnou pomoc patří opravdu obrovský dík.

„Zaměřujeme se na papírové betlémy, ale máme i několik pevných, z jiných materiálů. Kamkoliv přijedeme do zahraničí, okamžitě sháníme betlémy,“ doplnila paní Nierostková. Ve sbírce je několik naprostých kuriozit, mezi které patří např. výtvar p. učitele Kůse z Velíše (betlémek byl vytvořen pod lavicí), betlém v kokosovém ořechu od pana Hebra nebo betlém z Peru, kde jsou figurky vytvořeny z chlebového těsta. Naprosto unikátní je také tzv. kolednický betlém, který koledníci měli popruhy upevněný na sobě – nosil se na břiše.

Kdo jste na výstavě nebyl, tak jste se opravdu ošidili o nádherný zážitek. Nevěděla jsem, kam se podívat dřív a měla jsem obrovskou radost, že pár takových starých papírových betlémků mám doma i já. A protože roubená chaloupka

čp. 29, stojící na markvartické návsi, je kulturní památkou v majetku obce a je určena k rekonstrukci, ráda jsem se podívala na architektonický model stávajícího stavu, který zpracovali studenti architektury.

Ještě nějakou chvíli jsme si s paní Nierostkovou povídaly, fascinovaně jsem poslouchala o dalším dění v obci a stále více mne začal zajímat celý spolek Přátelé Markvarticka. Z internetu jsem zjistila, že spolek byl založený, resp. zapsaný do Spolkového rejstříku, 16. června 2015. Předseda spolku, pan Petr Brabec, se nakonec uvolil, aby mi o spolku něco málo řekl. A nepřišel sám. Milého povídání se zúčastnila i členka spolku, paní Romana Tomášů.

Život na venkově je jiný než ve městě, lidé mají k sobě blíže. V našem vyprávění jsme se vrátili na přelom let 2009 a 2010. Hrstka „Markvartáků“ si začala lámat hlavu s tím, že rok od roku stále více chátrá markvartická dominant, barokní kostel sv. Jiljí, který stojí přímo v centru obce, kousek od její návsi. Ne-

trvalo dlouho a „problém“ kostela začalo řešit i zastupitelstvo obce.

„Nebyli jsme pod žádnou hlavičkou, nebyli jsme žádný oficiální spolek, ale začali jsme si říkat kostelní komise. Byli jsme vlastně taková sedmičlenná poradní komise pro místní zastupitelstvo,“ vysvětloval pan Brabec.

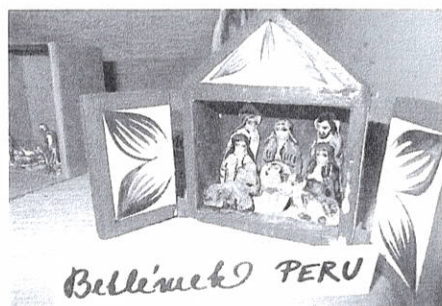
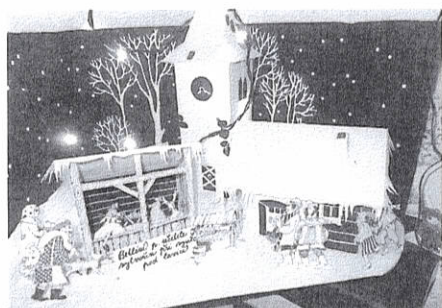
Markvartická „sedmička“, jak bych je nazvala já, se stále více zajímala o možnosti rekonstrukce kostela a sousední márnice, která v té době byla zcela v havarijním stavu. V roce 2011 komise po řadě jednání pomohla s převodem kostela do majetku obce. „Aby mohl být kostel převeden, musel dát k tomuto kroku souhlas R.D. Mgr. Augustín Štěvica, libáňský děkan. Následně mohlo dojít k dalším krokům a k podpisu převodu,“ vzpomínal Petr Brabec. „Márnice a ohradní zdi kostela byly naprosto v dezolátním stavu. Bylo okamžité a už na první pohled jasné, co je bezpodmínečně nutné pro záchranu objektů hned v první fázi udělat,“ doplnila paní Tomášů.

Práce komise se ale stále rozšiřovala, získávala na konkrétnosti a bylo jasné, že pokud následné kroky a spolupráce s obcí mají mít svůj řád, bude vhodné, aby kostelní komisi nahradil spolek, který bude zapsaný ve Spolkovém rejstříku a bude mít statut právnické osoby. A to se také v roce 2015 stalo. Svolavatelem spolku byl jeho současný předseda pan Petr Brabec. Nově vzniklý spolek měl pět ustavujících členů a mohl začít plnit svou funkci. Stal se tak plnohodnotným partnerem obce.

V roce 2016 byla spolkem vyhlášena první veřejná sbírka, a to na pomoc opravy věžních hodin kostela sv. Jiljí v Markvarticích. „V letošním roce bude provedena oprava hodin, a to celkovým nákladem 546 000 Kč. Z větší části budou náklady hrazeny z této veřejné sbírky, přesněji částkou 310 000 Kč,“ doplnili oba členové spolku.

Druhá veřejná sbírka, kterou spolek založil v roce 2018, a která stále běží, je určena na opravu kostelních varhan.

„A i zde se potvrdilo, že občané a přátelé obce Markvartice nejsou ne-

teční k této kulturní památce, a na účtu sbírky je již více jak 200 000 Kč. Pro náš spolek obrovská vzpruha – za dva a půl roku jsme od dárců vybrali více než 500 000 Kč. Toto ale není jediná a ani ta hlavní činnost spolku. Spolek organizuje cca 8 kulturních akcí ročně, a to na tak malou obec není vůbec málo,“ doplnil Petr Brabec.

Mluvílo se, mluvílo a mluvílo, čas ve společnosti těchto dvou skvělých lidí utíkal velmi rychle. Bylo krásné poslouchat, jak se dnes již třináct lidí (tj. počet členů spolku) snaží zlepšovat život v obci, snaží se o zachování kulturního dědictví pro další generace. Přátelé Markvarticka se scházejí pravidelně vždy 1. pátek v měsíci. Vše prodiskutují, rozdělí si úkoly, naplánují akce. Přesně vědí, co kde skřípe a kde je třeba přidat nebo ubrat úsilí. Jsou parta, která tvoří, přemýšlí, plánuje, ale i realizuje.

Loňský osmičkový rok byl přímo ukázkový. Oslovy naší republiky byly opravdu důstojné a povedly se. Byly to první akce, které se uskutečnily ve spolupráci obce a všech spolků v obci. Na jejich zdárném zajištění se

aktivně podílela i Mateřská škola u nás v Markvarticích. „Ostatně právě Mateřská škola v Markvarticích s naším spolkem spolupracuje velmi často a patří jí za to naše velké poděkování,“ s nadšením sdělovala pí Tomášů.

Jak to ale funguje? Jak spolky spolupracují? Scházejí se na nějakých společných jednáních?

„Kdepak, sousedé se dokáží informovat. Vzkazy si předávají spolehlivě, třeba i na pivu v hospodě. Jsme moc rádi, že si lidé dokáží vážit jeden druhého, dokáží si vážit každého, kdo je schopen něco dělat pro druhé, kdo je schopen zorganizovat nějakou akci, i když na ni sám nejde. To je dobrá cesta, která má pro nás všechny v sobě velkou naději,“ potvrzují oba.

Před novým místním zastupitelstvem i spolkem Přátelé Markvarticka stojí mj. dva velmi nelehké úkoly. Jedním je rekonstrukce, a vlastně záchrana, kulturní památky – roubené chaloupky čp. 29 na návsi obce, a tím druhým je začlenit kostel do Programu záchrany architektonického dědictví, pokračovat na opravách kostela a samozřejmě také

aby dobře dopadla oprava věžních hodin na kostele.

„Roubence je 200 let a zdá se, že je to jediná památkově chráněná chalupa na Sobotecku, která je v majetku obce,“ sdělila paní Tomášů.

Oprava hodin bude zakázkou pro orlojníka Petra Skálu, který vtiskl nový život staroměstskému orloji v Praze. Hodiny Petra Skálu fascinovaly ještě v době, kdy se se svojí manželkou věnoval sochařině. Poté, co však vyčistil první zasklené kostelní hodiny, řemeslu zcela propadl a dnes se mu věnuje už skoro třicet let. Markvartické hodiny se tak po zásluze dostanou do rukou nejpovolanějších.

Jak mi předseda spolku řekl, všichni členové jsou lidé různých zájmů, profesí, znalostí, jsou zkrátka namíchaní. Každý do spolkové činnosti přináší sám sebe, svůj um, své srdce, svou duši..... A já jsem přesvědčena, že jim všichni nejen ohromně držíme palce, ale také jim můžeme trošku závidět. Jsme i my takoví dobří sousedé, kteří dokáží obohacovat život druhých?

Ilona Jalovecká